

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/22/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813010276
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5813010276.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Vladimíra Sučika, na verejnom zasadnutí konanom 29. apríla 2014 prejednal odvolanie podané obžalovaným G. E. proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6T/94/2013 z 12.11.2013 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. or. odvolanie obžalovaného G. E. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný G. E. uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že:

v Tvrdošíne a všade tam, kde sa zdržiaval v období od 6.10.2010 doposiaľ, ako otec maloletej C. E., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bola zverená do výchovy a starostlivosti matky C. E., nar. X.X.XXXX, trvale bytom P., X. XXXX/XX-XX, okres P., si úmyselne riadne neplnil svoju vyživovaciu povinnosť na uvedené maloleté dieťa tak, ako mu bola určená rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 5C/21/2010 zo dňa 5.8.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 6.10.2010, v spojení s uznesením Okresného súdu Námestovo zo dňa 10.2.2012, sp.zn. 5C/21/2010, a to prispievať na výživu maloletej C. E., nar. XX.XX.XXXX, sumou 50,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky dieťaťa, tak túto vyživovaciu povinnosť si neplnil v plnej výške, čím mu takto vznikol dlh 766,- Eur voči oprávnenej C. E., nar. X.X.XXXX, trvale bytom P., X. XXXX/XX-XX, okres P., pričom výživné na maloleté dieťa neplatil aj napriek tomu, že v uvedenom období mal pravidelný príjem, keďže je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 299,90 Eur mesačne.

Za tento trestný čin okresný súd uložil obžalovanému podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., v spojení s § 38 ods. 4 Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 9 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 18 mesiacov.

Proti tomuto rozsudku podal riadne a včas odvolanie obžalovaný G. E. s odôvodnením, že až po dlhšej dobe mu bolo povedané, že rozsudok z 15.4.2010, ktorým mu bolo určené výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima, bol dočasný a rozsudok z 5.8.2010 bol vyšší, keďže sa jednalo o rozvod. Podľa jeho názoru každý vynesený rozsudok musí byť zrušený a vyslovený nový rozsudok. Nevie, z čoho vychádzali pri určení výšky zameškaného výživného 750,- Eur.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a zistil, že odvolanie obžalovaného G. E. nie je dôvodné.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Odvolačný súd po splnení prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa dôsledne riadil citovanými zákonnými ustanoveniami. Aj podľa názoru krajského súdu odsudzujúci výrok prvostupňového súdu je správny, zákonný a má dostatočnú oporu vo vykonaných dôkazoch.

Okresný súd v konaní postupoval tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie. Starostlivo objasňoval okolnosti svedčiace proti obžalovanému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech. Vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. V odôvodnení napadnutého rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti a prečo vzal za dokázané a o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, taktiež akými úvahami sa správal pri hodnotení vykonaných dôkazov.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia okresného súdu, krajský súd nemá žiadne pochybnosti, že súdený skutok sa stal a že ho spáchal obžalovaný G. E.. V tomto smere okresný súd veľmi výstižne a presvedčivo v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetlil, na základe akých dôkazov a zistení z nich vyplývajúcich dospel k záveru o vine obžalovaného. Na takomto základe potom okresný súd vyvodil z dôkazov o podstate súdených trestných činov zistenia, ktoré sú správne, a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Krajský súd ďalej poznamenáva, že pokiaľ sa skutkové závery prvostupňového súdu zakladajú na vnútornom presvedčení, získanom po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu a tieto závery boli vyvedené na podklade úplného zistenia skutočného stavu veci a úvahám, ktorými sa k takýmto záverom došlo, nemožno vytknúť nedôslednosť alebo vnútorné rozpory, nemožno im potom v prospech obžalovaného úspešne odporovať odvolaním len preto, že súd mohol dospieť aj k iným záverom, keby sa bol správal inými úvahami.

Súd prvého stupňa sa zaoberal a vysporiadal s návrhmi na dokazovanie, skutkovou a právnou argumentáciou strán v konaní pri dodržaní princípov kontradiktórnosti konania. Skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožnil so skutkovými a právnymi názormi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nemôže sama o sebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa.

Krajský súd po preskúmaní hodnotenia dôkazov vykonaných okresným súdom nezistil, že by súd prvého stupňa pri hodnotení dôkazov nepostupoval podľa zákona v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. a vykonané dôkazy by vyhodnotil jednostranne v neprospech obžalovaného.

Odvolačný súd sa stotožnil s vyhodnotením dôkazovej situácie tak, ako to urobil okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Právna kvalifikácia súdeného skutku ako prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. aj podľa názoru krajského súdu zodpovedá správnym úvahám súdu prvého stupňa v tomto smere a všetkým zákonným predpokladom na posúdenie prejednávaneho skutku práve podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení.

Na tomto mieste je potrebné poznamenať, že súd prvého stupňa na základe výsledkov dokazovania na hlavnom pojednávaní upravil v rozsudku skutkovú vetu oproti podanej obžalobe tak, že zameškané výživné upresnil až do vyhlásenia rozsudku, t.j. ku dňu 12.11.2013 na sumu 766,- Eur, keď podľa obžaloby zameškané výživné predstavovalo sumu najmenej 706,- Eur. Dôvod tejto zmeny súd prvého stupňa podrobne vysvetlil v odôvodnení písomného vyhotovenia rozsudku.

Odvolačný súd v posudzovanom prípade ďalej zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba

na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Obžalovaný odvolanie založil aj na opakovaných dôvodoch svojej obhajoby použitej v konaní pred súdom prvého stupňa. S jeho námietkami, skutkovými a právnymi, sa ale súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva obžalovaného, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jeho výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov.

Krajský súd v posudzovanom prípade ďalej zdôrazňuje nasledovné.

Vyživovacia povinnosť rodiča voči dieťaťu vzniká priamo na základe zákona a nie je viazaná na to, či o povinnosti platiť výživné a o jeho výške a splatnosti rozhodol súd v občianskom súdnom konaní. V trestnom konaní sa súdom posudzuje otázka viny, pričom súd nie je viazaný rozhodnutím súdu v občianskom súdnom konaní, avšak toto rozhodnutie posudzuje ako dôkaz. Zákon o rodine vychádza z filozofie, že dieťa má právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok a rodičom je uložená povinnosť, aj keď na úkor svojho minima ju plniť a má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Zároveň je potrebné, aby súd pri rozhodovaní prihliadal aj na osobnú starostlivosť o dieťa niektorým z rodičov, keďže táto skutočnosť má nepochybne vplyv i na určenie výšky výživného. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd vychádza zo schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča v čase vyhlásenia rozsudku, v prípade rozhodovania za čas minulý sa rozsah určuje podľa schopností a možností v čase, v ktorom sa výživné priznáva.

Treba zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť medzi členmi rodiny sa opiera o jednu zo základných zásad rodinného práva zakotveného v čl. 4 Základných zásad Zákona o rodine, podľa ktorej všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny. Predmetom vyživovacej povinnosti je plnenie výživného. Zákon chápe pojem výživné dosť široko a jeho obsah možno vyjadriť tak, že tu nejde len o výživu v úzkom slova zmysle, ale o všetky potreby nevyhnuté pre život človeka. Zákon o rodine uvádza v § 75 ods. 2 dve všeobecné podmienky, z ktorých súd vychádza pri určovaní výživného: 1./ odôvodnené potreby oprávneného a 2./ schopnosti a možnosti povinného. Do odôvodnených potrieb treba rátať nielen výživu, ale aj ošatenie, bývanie, kultúrne a športové potreby. Potreby oprávnených osôb sú rôzne aj podľa veku, zdravia a aj podľa ich vlastných zárobkových a majetkových možností. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť rodičov voči deťom, súdna prax vychádza zo zásady, že životná úroveň detí má byť úmerná životnej úrovni rodičov. Preto rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa priamo závisí od celkovej životnej úrovne rodičov. Schopnosti a možnosti povinného ovplyvňuje nielen faktický príjem z práce, ale aj reálne možnosti tejto osoby uplatniť sa v pracovnom procese podľa svojej kvalifikácie a svojich schopností. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine súd prihliadne na schopnosti a možnosti povinného aj vtedy, keď sa povinný vzdá bez dôležitého výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Týmto sa sleduje zámer zabrániť pokusom uniknúť vyživovacej povinnosti tým, že povinný si nájde zamestnanie s nízkym platom v domnienke, že ho potom nemožno postihnúť. Preto treba prihliadať na to, či povinný neopustil bezdôvodne zamestnanie pre neho výhodné a poskytujúce mu väčší príjem, aby dosiahol zníženie základu, z ktorého sa určuje výživné. To isté platí aj o právnom úkone povinného, ktorý sa dobrovoľne zriekne majetku, aby aj za cenu vlastného ochudobnenia nepriaznivo postihol oprávnenú osobu.

Pri hodnotení možností a schopností na strane povinného rodiča zákon v ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine vychádza z tzv. zásady potenciality príjmov. Určujúcim je nielen to, čo povinný skutočne zarobí, dosiahne, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné

okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu.

Z uvedených dôvodov je potrebné skúmať, pokiaľ povinný rodič nedosahuje príjem, čo je dôvodom takéhoto stavu a či povinný na tomto stave nesie vlastné zavinenie.

Krajský súd po preskúmaní obsahu spisu s prihliadnutím na uvedené skutočnosti dospel k jednoznačnému záveru, že bolo v možnostiach a schopnostiach obžalovaného platiť na maloletú C. E. výživné vo výške určenej rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 5C/21/2010 z 5.8.2010, a to 50,- Eur mesačne. Navyiac treba zdôrazniť, že odôvodnené potreby maloletej jednoznačne odôvodňujú určenú výšku výživného, ktorá bola odstupňovaná podľa jej veku a osobných potrieb. Súd prvého stupňa správne ustálil aj obdobie neplatenia vyživovacej povinnosti, a to od 6.10.2010, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok o rozvode manželstva spolu s výrokom o výške výživného, až do vyhlásenia prvostupňového rozsudku, t.j. do 12.11.2013. Okresný súd správne ustálil aj výšku dlhovaného výživného.

Obžalovaný G. E., hoci si je vedomý svojej zákonnej vyživovacej povinnosti voči svojej maloletej dcére, túto si v žalovanom období riadne a včas neplnil, resp. výživné platil v rozsahu nižšom, ako mu bolo určené rozhodnutím súdu.

Ani krajský súd sa nestotožnil s obhajobou obžalovaného, že mu nikto nevysvetlil, že nemá platiť výživné určené rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4P/93/2009 z 15.4.2010, t.j. výživné vo výške 30 % životného minima (26,- Eur), ale má platiť výživné vo výške 50,- Eur určené rozsudkom Okresného súdu

Námestovo, sp.zn. 5C/21/2010 z 5.8.2010. Z obsahu spisu Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 5C/21/2010, s ktorým sa krajský súd oboznámil, jednoznačne vyplýva, že obžalovaný nepodal odvolanie proti výroku, ktorým súd rozviedol manželstvo obžalovaného a C. E. a mal. C. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky. Nepodal opravný prostriedok ani proti výroku, ktorým súd určil výšku výživného na mal. dcéru C., a to v sume 50,- Eur mesačne, ktorú mal platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky dieťaťa. Vzhľadom k tomu rozsudok v tejto časti nadobudol právoplatnosť 6.10.2010. Je tak nepochybné, že obžalovaný si musel byť vedomý toho, že počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku má platiť na mal. dcéru C. výživné vo výške 50,- Eur mesačne, keď si nepodal odvolanie proti určeniu výživného a jeho výške. Obžalovaný sa odvolal len do výroku o úprave styku, o ktorom odvolaní rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením, sp.zn. 7Co/9/2011 z 9.3.2011 tak, že rozsudok okresného súdu vo výroku o úprave styku otca s maloletou C. a vo výroku o trovách konania zrušil a v tomto rozsahu vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd na základe odvolania obžalovaného preskúmal aj výrok o treste a stotožnil sa s druhom a výmerou trestu odňatia slobody, ktorý obžalovanému za súdený prečin uložil okresný súd.

Všeobecne treba uviesť, že Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatelmi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatela, ale aj na ostatných členov spoločnosti. Pritom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatelovi zabráni aj v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti.

Z hľadiska týchto úvah odvolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. tvorí jednotu, lebo sa musí vzájomne doplňovať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatela musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatelov trestných činov.

Krajský súd, rovnako ako súd prvého stupňa, dospel k záveru, že v prípade obžalovaného neexistuje ani jedna poľahčujúca okolnosť v zmysle § 36 Tr. zák. Existuje u neho jedna priťažujúca okolnosť podľa § 37

písm. m) Tr. zák. (t.j. obžalovaný bol už za trestný čin odsúdený). Vzhľadom na uvedené u obžalovaného pri prevahe priťažujúcich okolností nad poľahčujúcimi sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby zvyšuje o jednu tretinu podľa § 38 ods. 4 Tr. zák.

Krajský súd v zmysle vyššie uvedených právnych úvah považuje trest odňatia slobody vo výmere 9 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 18 mesiacov, t.j. na dolnej hranici zvýšenej trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom, za spravodlivý a objektívny obraz potrieb individuálnej a najmä generálnej prevencie; takýto trest aj v plnej miere odzrkadľuje stupeň nebezpečnosti spáchaného činu pre spoločnosť, ako aj možnosť nápravy a pomery obžalovaného.

Odvolačný súd preskúmal správnosť konania, ktoré predchádzalo napadnutým výrokom rozsudku, a nezistil žiadne pochybenie. Nezistil ani chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané a ktoré by boli takej povahy, že by odôvodňovali po právoplatnosti rozsudku podanie mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania na základe ustanovenia § 371 ods. 1 Tr. por.

Na základe týchto skutočností potom krajský súd, ako súd odvolací, podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obžalovaného, pretože zistil, že nie je dôvodné.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.